

Screening och hantering vid introducering av nytt avelsmaterial av laxfiskarter

Inom kontrollprogrammet gäller att en fiskodling i hälsoklass C inte får förflytta rom/fisk till odlingar i hälsoklass A och B medan anläggningar i hälsoklass B inte får leverera rom/fisk till odlingar i hälsoklass A. Dessa regler kan undantas **enbart** i samband med introducering av nytt avelsmaterial* förutsatt att särskilda rutiner följs för att säkerställa principen om "frisk fisk in" i odlingen genom screening och noggrann separation. Här följer en beskrivning av den screeningprocess och den hantering som skall appliceras i samband med introducering av nytt avelsmaterial inom programmet. De individer som blir nytt avelsmaterial kan alltså, **om reglerna för screening och hantering följs**, även tas från en odling i en lägre hälsoklass.

Grundförutsättningen för att fiskar ska få flyttas från en anläggning med lägre hälsoklass för att ingå i avel på en anläggning med högre hälsoklass är att det på den levererande anläggningen inte konstaterats allvarlig smittsam sjukdom** i de tre senaste på varandra följande obligatoriska provtagningarna. Screeningen kan genomföras på två olika sätt beroende på om enbart rom från fiskar i lägre hälsoklass ska tas in till en högre, eller om nya avelsfiskar ska plockas in från en lägre hälsoklass för att fortsätta hållas i avel i en anläggning med högre hälsoklass.

Om enbart rom ska tas från fiskar ur en lägre hälsoklass och föras till en avelsanläggning med högre hälsoklass ska **samtliga honor** provtas i samband med kramning. Prov ska tas för virussjukdomar och för BKD med metod godkänd av samarbetsnämnden. Den rom som kramas ska noggrant märkas upp och dokumenteras för identifiering av föräldrafisk. Rommen kan om så önskas poolas. Rommen förflyttas till avelsanläggningen efter att negativa analysresultat erhållits. Om rommen måste flyttas till avelsanläggningen innan provsvar erhållits **ska** poolerna hållas smittskyddsmässigt separerade från varandra. Rom/pooler **ska** också hållas smittskyddsmässigt separerade från övrig rom och fisk på anläggningen till dess att provsvar erhållits.

Vid positivt prov hos någon av föräldrafiskarna kasseras den rom, eller de pooler som innehåller rom, från den smittade individen. Rom som kommer från fiskar som givit negativa provsvar anses efter detta förfarande smittfria och kan därmed fortsättningsvis ingå i verksamheten utan ytterligare restriktioner.

Ovan beskrivna metod är generellt sett att föredra då risken att föra in sjukdomar till anläggningen är mindre om enbart rom flyttas in. I de fall den metoden inte kan användas kan screeningen göras enligt följande:

* Med introducering av nytt avelsmaterial avses att fiskar förflyttas från andra odlingsanläggningar, för att användas i avel och/eller romproduktion.

** Se definition i bilaga 2 till plan och riktlinjer för kontrollprogrammet Fiskhälsa

Om fiskar ska tas från en anläggning med lägre hälsoklass för att fortsättningsvis hållas och ingå i avel på en anläggning med högre hälsoklass ska 30 fiskar från anläggningen provtas för virussjukdomar innan fisken flyttas. Den grupp av fiskar från vilken avelsfiskarna planeras att tas ska noggrant kontrolleras inför flytt för tecken på ohälsa eller sjukdomssymptom. Om proven indikerar förekomst av virussjukdom eller om tecken på ohälsa finns i djurgruppen får inget uttag för avel göras.

Om inga tecken på sjukdom eller ohälsa finns och om anläggningen varit fri från allvarlig smittsam sjukdom vid de senaste tre provtagningstillfällena (enligt andra stycket) väljs de nya avelsfiskarna ut och förs till avelsanläggningen. Där **ska** de hållas smittskyddsmässigt separerade från övrig fisk och rom vid ankomst.

De nya avelsfiskarna kramas och **samtliga honor** provtas för BKD med en av samarbetsnämnden godkänd metod. Avelsfiskarna hålls fortsatt smittskyddsmässigt separerade från övrig besättning tills provsvar erhållits. De rompartier som kramats från de nya avelsfiskarna märks upp och dokumenteras för identifiering av föräldrafisk. Rommen kan om så önskas poolas. Poolerna ska hållas smittskyddsmässigt separerade från varandra och rom/pooler ska också hållas smittskyddsmässigt separerade från övrig rom och fisk på anläggningen till dess att provsvar erhållits.

Vid positivt prov hos någon av de nya avelsfiskarna kasseras den rom/de pooler som innehåller rom från den smittade individen och föräldrafisken/fiskarna avlivs snarast.

Avelsfiskar – liksom rom som kommer från dessa – för vilka negativa provsvar erhållits anses efter detta förfarande smittfria och kan därmed ingå i avelsbesättningen utan ytterligare restriktioner.